

Kruistochten en steden

Les 1 De kruistochten

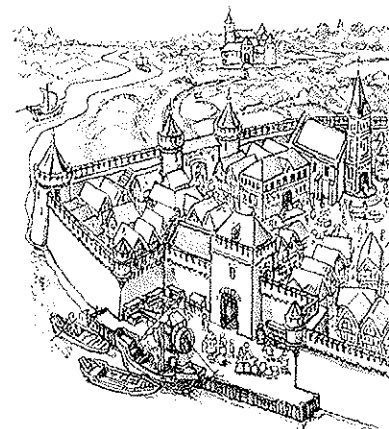
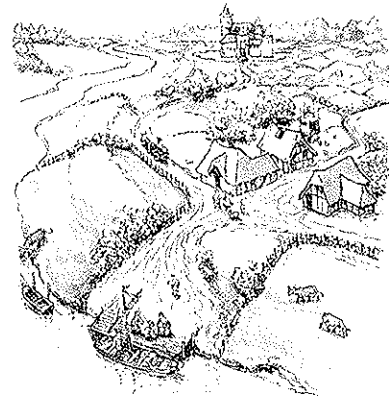
Voor christenen en moslims is Jeruzalem een belangrijke stad. Ze reizen naar die plaats om er te bidden. In 1071 worden Seldjoeken de baas in de stad. Zij besluiten dat christenen niet meer naar Jeruzalem mogen komen. De leider van de christenen, de paus, wil de stad bevrijden. In 1096 vertrekt een grote groep christenen uit West-Europa naar Jeruzalem. Zij worden kruisvaarders genoemd. Ze veroveren de stad. Later volgen er nog meer kruistochten. Tijdens de kruistochten leren de kruisvaarders nieuwe producten kennen, zoals peper, rijst, suiker, zijde en fluweel. Ze leren hoe je van glas een spiegel kunt maken. En ze ontdekken het kompas. De Europeanen gaan handel drijven met de mensen uit het Midden-Oosten.

Les 2 Het ontstaan van een stad

Rond 1100 gaan handelaren op plaatsen wonen waar veel mensen langskomen, zoals kruispunten van wegen. Ze houden er markten. Bij die markten komen ambachtslieden wonen, zoals slaggers, bakkers en schoenmakers. Zij verkopen hun producten aan de handelaren. Zo groeit een marktplaats uit tot een stad.

De baas van de stad is de graaf. Want de stad ligt op zijn grondgebied. Maar de burgers van de stad willen zelf de baas zijn. Zij kopen daarom stadsrechten van de graaf. Nu mogen ze zelf regels en wetten maken.

Midden in de stad ligt het marktplein. Aan het plein liggen de kerk en het stadhuis. Rond de stad liggen een muur en een gracht. Je kunt de stad alleen binnen door een poort. Die wordt bewaakt door poortwachters.

Les 3 Gilden

In een stad wonen veel ambachtlieden, zoals bakkers en schoenmakers. Als je een ambacht wilt leren, word je eerst leerling. Je moet dan allerlei klusjes doen. Daarna word je gezet. Dan leer je het vak. Een gezet van een bakker leert bijvoorbeeld hoe hij een koek moet bakken. Om meester te worden, moet je eerst een meesterproef doen. Daarmee laat je zien dat je het vak goed kent.

Als je meester bent, mag je lid worden van het gilde. Dat is een vereniging van mensen met hetzelfde beroep. Het gilde maakt regels. Bijvoorbeeld hoe een koek precies gemaakt moet worden. Door die regels werkt iedereen van het gilde op dezelfde manier. Als je ziek of oud bent, krijg je regelmatig wat geld van het gilde. En na je dood zorgt het gilde voor je familie.

De schout en de schepenen besturen de stad. Zij maken de regels. En ze zorgen ervoor dat de stad veilig is. Zij worden daarbij geholpen door de ridders en de poortwachters.

Les 4 De Zwarte Dood

Rond het jaar 1350 verspreidt de pest zich over Europa. Ruim twintig miljoen mensen sterven aan deze besmettelijke ziekte. De ziekte wordt ook wel de Zwarte Dood genoemd. Dat is omdat de mensen er zwarte vlekken van op hun huid krijgen.

Sommige mensen denken dat de pest een straf van God is. Maar de pest wordt overgebracht door rattenvlooiën. En in de steden zijn veel ratten. Ze leven van het afval dat overal op straat ligt.

Mensen ontdekken dat het veiliger is om geen contact met pestlijders te hebben. Dan heb je minder kans om besmet te worden. Na honderden jaren verdwijnt de pest. Niemand weet precies waardoor. Waarschijnlijk door een betere hygiëne. Zoals schoner drinkwater, de aanleg van riolering en minder vuil op straat.